

MUISTIO

Korkeakoulujen lukuvuosimaksujen käyttöönoton seuranta- ja arviointityöryhmän kokous

Aika: 3.5.2017 klo 13.00-15.00

Paikka: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10, Helsinki, nh. Kalevala

Osallistujat:

Opetusneuvos, ryhmän päällikkö Birgitta Vuorinen, opetus- ja kulttuuriministeriö (Pj)

Opetusneuvos Maija Innola, opetus- ja kulttuuriministeriä

Hallitusneuvos Laura Hansen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Hallinnollinen ulkoasiainsihteri Timo Täyrynen, ulkoasiainministeriö

Erityisasiantuntija Mikko Eronen, Opetushallitus

Opetusneuvos Maija Airas, Opetushallitus

Arviointineuvos Karl Holm, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Tulosalueen johtaja Anu Taren, Maahanmuuttovirasto. Anua edusti Anna Koljonen.

Vararehtori Riitta Pyykkö, Turun yliopisto. Riittaa edusti Marko Niemi.

Vararehtori Sari Lindblom, Helsingin yliopisto

Rehtori Teemu Kokko, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Vararehtori Jyrki Laitinen, Oulun ammattikorkeakoulu

Kansainvälisten asioiden ja EU-edunvalvonnan asiantuntija Fatim Diarra, Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry. Fatimia edusti Niina Jurva.

Hallituksen jäsen Tommi Kukkonen, Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry

Päällikkö, opiskelun ja opetuksen palvelut Francesca Cucinotta, Vaasan yliopisto (Sihteeri)

Kansainvälisten asioiden päällikkö Ari-Pekka Kainu, Satakunnan ammattikorkeakoulu (Sihteeri)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:01 ja kävi lyhyesti läpi aikaisemman työryhmän kokemuksia sekä pilotin tuloksia.

2. Työryhmän jäsenten esittäytyminen

Työryhmän jäsenet esittivät lyhyesti oman työnkuvansa sekä taustayrityksen yhteydet käsiteltävään asiaan.

3. Työryhmän tehtävänanto ja osallistujien odotukset työskentelylle

Puheenjohtaja kävi läpi tehtävänannon, jonka pohjalta käynnistettiin avoin keskustelu jäsenten odotuksista ja mahdollisista kysymyksistä. Mm. seuraavia asioita nostettiin esille:

- Tarkennetaan mitä halutaan seurata ja minkä takia esim. mitkä tiedot opiskelijan taustaustoista ovat oleellisia.
- Halutaan välttää päällekkäistä tilastointia ja seurantaa. Tarkistettava, mitä muuta tietoa esimerkiksi jo kerätään ja mitä kautta.
- Lähtömaat ja stipendien merkitys koulutusvalinnoissa kiinnostavat. Myös apurahojen kriteerit.
- Yleensä miten tilastot rakennetaan niin että saadaan verrannolliset ja seurattavat ja tasavertaiset kriteerit. Esim. hakijat, hakukohteet, hakijat vrs. valitut, elinkulukustannukset, seuranta, mitä palveluja lukuvuosimaksun maksajalle tuotetaan tai tarjotaan.
- Tuleeko hakijoiden määrä kasvamaan pitkässä juoksussa?
- Mitä opittavaa meillä on muiden pohjoismaiden casesta?
- Lainsäädännön kehittyminen, mitä muutoksia vaaditaan? Esim. yhden paikan vastaanotto tai ammattikorkeakoulun ylemmän tutkinnon 3 vuoden työkokemuksen vaade maksavalta asiakkaalta.
- Syntykö oikeasti katteellista toimintaa? Syökö byrokratia tuoton?
- Tarpeet yhteisille tukitoiminnoille. Koulutusten akreditointi
- Mahdolliset yhteiset ohjelmatarjonnat ja niiden markkinointi. Suomibrändi ja näiden myötä syntyvät trendivirrat.
- Kansainvälinen arviointi – tilaustutkimus.
- Selkeä tietopohja, jossa näkyvät lukuvuosimaksut koko korkeakoulukentässä sekä tarjottavat apurahat ja niiden perusteet.
- Benchmarkata myös suomalaiset ulkomailla opiskelevat opiskelijat ja niiden kokemukset lukukausimaksuista ja niihin liittyvistä apurahoista ja palvelutuotteista.
- Selvittää mihin hakuvirrat ovat suuntautuneet opiskelun muuttuessa maksulliseksi Suomessa.
- Markkinointi ja myynti. Niihin liittyvät toimet ja niiden vaikutus hakuun. Markkinoinnin budjetointi ja mahdollinen vaikutus opiskelupaikan valintaan – arviointi ja seuranta.

4. Taustamateriaalin esittely

Puheenjohtaja esitti OKM:n laatiman muistion lukukausimaksujen perimisen vaikutuksesta EU/ETA -alueen ulkopuolelta tulevien hakijoiden määrään. Todettiin, että

materiaali koskettaa yhteishaun tilastoja ja tässä vaiheessa vain hakijoiden määrää. Väliin tulevat vielä valintakokeet ja lopulliset valinnat. Elokuussa nähdään vasta todellinen tilanne, kun opiskelijat ottavat paikan vastaan ja saapuvat opiskelemaan. Yhteishaun tilanne vääristää hiukan todellista hakijamäärää, koska osa korkeakouluista on toteuttanut englanninkielisten tutkintojen haun erillishakuna.

Tässä kohdassa keskusteltiin myös hakuun muista kuin koulutusalaan liittyvistä vaikuttavista asioista. Esiin nostettiin tutkintojen hinnoittelu, erilaiset apurahajärjestelmät sekä mahdolliset muut taloudelliset seikat. Korkeakoulujen sisällä on pohdittu myös sitä näkökulmaa, että onko asiaa lähestytty bisnes -näkökulmasta vai esimerkiksi siitä, että englanninkielisiin tutkintoihin tarvitaan ulkomaalaisia opiskelijoita, vaikka se ei suoraan taloudellista hyötyä lukukausimaksun muodossa toisikaan.

5. Seurantasuunnitelman rungon laadinta

Ensimmäinen tarkennettu ehdotus lukuvuosimaksun seurannasta tulee antaa Opetusministeriölle toukokuun 2017 lopussa. Tämä on myös seuraavan kokouksen teema.

Sovittiin, että seuraavaa kokousta varten kukin työryhmän jäsen ja taustaorganisaatio pohtivat asioita jotka olisivat keskeisiä seurattavia asioita. Oleellista seurannassa myös päällekkäisen työn välttäminen ja seurantasuunnitelman osalta.

Samassa yhteydessä keskusteltiin koko työryhmän toimintakauden tehtävien suunnittelusta. Alustavasti suunniteltiin mm. seuraavia tapahtumia:

- Kokemustenvaihtopäivät ja teemaseminaarit esim. toimijoiden roolit, lukukausimaksut ja -maksukäytännöt, Suomi -brändi, hakuun liittyvät käytänteet, myynti ja markkinointi, tukiorganisaatioiden teemapäivät esim. MIGRI. Ensimmäinen teemaseminaari syksyille 2017.
- Kevät 2018 Kokemuslinikka
- 30.9.2018 Väliraportti
- 2019 – 2020 Arvioinnit ja sidosryhmätapaamiset
- 2020 Loppuraportti ja suositukset

Lisäksi keskusteltiin mahdollisista avuista tieto-osajilta mm. Vipunen/Opetushallitus ja Tilastokeskus. Sekä kansainvälinen arviointi.

6. Työryhmätyöskentelyn viestintä

Sovittiin, että kokouksista laaditaan muistiot kokouksessa käsitellyistä keskeisimmistä asioista. Varsinaisia pöytäkirjoja ei tehdä.

Kokousmateriaalit tallennetaan etukäteen E-duunin työtilaan, jonne on pääsy vain työryhmän jäsenillä. Luottamukselliset materiaalit on merkitty erikseen. Työtilan osoite on: https://tt.eduuni.fi/sites/okm-lukuvuosimaksujen_seuranta

7. Muut mahdolliset

Sovittiin, että kokoukseen voi osallistua taustaorganisaatiosta sijainen, jos ei itse pääse paikalle.